

Expunere de motive

În România, 55.000 de copii trăiesc în sistemul de protecție specială, din care aproximativ o treime în centre de plasament. Anual intră în sistem aproximativ 9.000 de tineri și ies aproximativ 9.300, începând viața adultă independentă. De cele mai multe ori, acești tineri care părăsesc sistemul reprezintă în continuare un grup vulnerabil și sunt expuși riscului de excluziune socială, ei neavând condițiile propice unei integrări cu succes în societate.

Mulți dintre ei privesc cu neîncredere spre ceea ce are să le ofere lumea din afara mediului în care s-au dezvoltat. De la deprinderea unor abilități de viață independentă, până la grija de a-și găsi un loc de muncă prin intermediul căruia să își asigure cheltuielile zilnice de bază – masa și cazare – acești tineri par să întâlnească obstacole la tot pasul.

Pentru toți aceștia statul a dezvoltat o serie de politici și servicii de asistență socială care se regăsesc în diverse documente programatice. Strategia Națională privind Incluziunea Socială și Reducerea Sărăciei 2015-2020 prevede la unul dintre obiective *Creșterea numărului de ieșiri din serviciile de protecție a copilului prin dezvoltarea de soluții de viață sustenabile pentru tineri*, precum:

- Dezvoltarea abilităților de trai independent (integrare socială și profesională și deprinderi de viață independentă) ale copiilor plasați în instituții de protecție, având ca grup prioritar copii cu vârsta între 14 și 17 ani;
- Elaborarea unui set de măsuri speciale, inclusiv consolidarea serviciilor și mecanismelor de susținere a integrării sociale, pentru copiii care părăsesc aceste instituții.

Conform legislației în vigoare, tinerii de peste 18 ani pot rămâne în sistemul de protecție a copilului până la vârsta de 26 de ani dacă urmează o formă de învățământ. Potrivit unui studiu al Băncii Mondiale, în 2014, peste 11% dintre copiii aflați în grija statului erau, de fapt, tineri cu vârste cuprinse între 18 și 26 de ani.

În plus, cei aproximativ 9.000 de tineri care ies anual din sistemul de protecție specială reprezintă aproape 43 % din totalul ieșirilor din sistem înregistrate anual, majoritatea fiind integrați în societate (39% din totalul ieșirilor) și sub 4% fiind reintegrați în familiile lor. De cele mai multe ori, acești tineri, își încep viața independentă cu forțe proprii, beneficiind din partea statului doar de o indemnizație de părăsire a sistemului în cuantum de 1.900 lei, echivalentul salariului de bază minim brut pe țară, garantat în plată, stabilit potrivit legii pentru anul 2018.

Practic, cu cei 1.900 lei ei trebuie să își asigure o locuință, să își caute un loc de muncă și să reușească să se întrețină până când vor primi sau dacă vor primi un salariu. Toate acestea în condițiile în care ei ies dintr-un sistem unde nu sunt învățați cum să își gestioneze singuri traiul zilnic, unde nu sunt nevoiți să își gătească, să gestioneze bani sau să meargă la cumpărături, de exemplu.

Acordarea de sprijin copiilor din sistemul de protecție pentru a-și dezvolta deprinderile necesare unei vieți independente este extrem de importantă din punctul de vedere al integrării lor sustenabile și cu succes în societate. Însă în momentul de față, serviciile de integrare socială și profesională și cele de dezvoltare a deprinderilor de viață independentă sunt slab dezvoltate în România.

Având în vedere numărul tot mai mare de tineri ce părăsesc instituțiile anual se observă nevoia unor servicii care să îi ajute cu adevărat să ducă o viață independentă, să își găsească un loc de muncă și să obțină o locuință adecvată. Pentru a facilita integrarea socială a tinerilor ce părăsesc sistemul de protecție, responsabilii de politici ar trebui să aibă în vedere acordarea de sprijin în tranziția lor de la instituționalizare la o viață independentă, inclusiv locuințe protejate sau sociale, consiliere și asistență pentru găsirea unui loc de muncă.

În data de 23 aprilie 2018, am organizat în colaborare cu Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție (ANPDCA), UNICEF România și Consiliul Tinerilor Instituționalizați și împreună cu reprezentanți ai direcțiilor de asistență socială și protecția copilului precum și cu organizații neguvernamentale o dezbateră privind măsurile pe care le putem lua în sprijinul tinerilor ce urmează să părăsească sistemul de protecție socială. Printre concluziile discuțiilor s-au numărat necesitatea dezvoltării unei strategii naționale pentru tinerii care părăsesc sistemul la vârsta de 18 ani, precum și nevoia dezvoltării de măsuri care să faciliteze integrarea tinerilor în societate. În același timp, discuțiile au vizat rolul mult mai activ pe care administrația publică locală ar trebui să îl aibă în acest proces.

Există administrații locale care au înțeles cât de important este suportul pe care îl pot oferi pentru acești tineri, chiar și pentru o perioadă scurtă de timp, și care oferă, prin decizii de consiliu local subvenționarea chiriei pentru tinerii care ies din sistemul de protecție specială sau chiar suport pentru a-și găsi un loc de muncă. Din păcate, această practică nu este unitară la nivel național, o reglementare legală referitoare la necesitatea ca fiecare administrație locală să aibă astfel de măsuri putând să crească substanțial șansele de integrare în comunitate a tinerilor.

Un lucru este clar: tinerii care părăsesc centrele sunt dependenți de serviciile oferite de către sistemul de plasament până la momentul revocării și chiar și după momentul revocării măsurii de plasament și de aceea, trebuie să li se faciliteze o tranziție către viața independentă și adultă cât mai apropiată de nevoile pe care le au.

Modificarea legislativă propune creșterea perioadei în care li se acordă tinerilor indemnizația de părăsire a sistemului de protecție specială de la o lună la 3 (trei) luni, tocmai cu scopul facilitării unei tranziții cât mai ușoare către viața independentă. Impactul bugetar al modificării propuse este unul nesemnificativ, cu atât mai mult cu cât se va investi în dezvoltarea și integrarea acestor tineri în societate.

De asemenea, se propune introducerea unui articol nou care să vizeze asumarea unui rol mai activ al administrației publice locale în procesul de tranziție al tinerilor de la sistemul de protecție specială, la cel al unei vieți independente. Articolul 114¹ propune ca serviciile publice de asistență socială să aibă obligația de a informa cu un an înainte autoritățile

administrației publice locale cu privire la numărul de tineri care urmează să iasă din sistemul de protecție specială din raza lor administrativ-teritorială, cu scopul pregătirii de măsuri care să le asigure tranziția către viața independentă.

De asemenea, aceste măsuri vor viza soluții de locuire, inclusiv sprijin financiar pentru plata chiriei, consiliere și suport pentru găsirea și menținerea unui loc de muncă, consiliere în vederea incluziunii sociale.

Față de cele de mai sus, a fost elaborată prezenta propunere legislativă, pe care o supunem Parlamentului spre aprobare.

Inițiator:

Deputat
Gabriela-Maria PODAȘCĂ

Tabel cu semnatarii

Propunerii de modificare și completare a Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată

	Nume și prenume	Grup	Semnătură
1.	Mircea Banias	Dep. neafiliat	
2.	DOBRE MIRCEA	DEP NEAFILIAT	
3.	SAMUEL CONSTANTIN	DEP NEAFILIAT	
4.	Sorin Cimpeanu	DEP. neafiliat	
5.	EMILIA MEIROȘU	DEP. NEAFILIAT	
6.	Văcaru Alin	Dep. Neafiliat	
7.	Cobuz Mariana	Dep PSD	
8.	VICTOR PONOMA	Dep. Neafiliat	
9.	Cătălin-Ionu Nechifor	Dep. P. Română	
10.	Mihail Bulea	USR	
11.	SORIN-IAN MOLDOVAN	PNL	
12.	DOBRIȚĂ IONELA VIORELA	PSD	